

2020

Årsrapport
ELDREERÅDET

Lov om kommunale og
fylkeskommunale eldreråd

§ 3:

«Eldrerådet skal hvert år utarbeida ei
melding om verksemda si. Meldinga
skal leggjast fram for
kommunestyret».

Innhold

1. Eldrerådets sammensetning
2. Mandat for eldrerådets arbeid
3. Reglement for Bærum eldreråd
4. Eldrerådets møter 2020
5. Orienteringer i møtet
6. Budsjett og økonomiplan 2021 - 2024
7. Andre viktige saker og aktiviteter
8. Befaringer
9. FNs internasjonale eldredag 2020
10. Regnskap 2020

ÅRSMELDING 2021

BÆRUM ELDRERÅD

Eldrerådets sammensetning i perioden 2019 - 2023

2019-2023

Medlemmer fra de politiske partiene:

Ninja Sanner (H), Leder
 Arne Bull Melsom (FRP)
 Frits Lemstad (H)
 Svein Sørliie (PP)

Varamedlemmer:

Tror Sverre Jacobsen (H)
 Kari Johanne Langeland (H)
 Carl Wilhelm Tyrén (FRP)
 Ellen Sigrid Hollerud Bradley (FRP)
 Gunn Ragnhild Høigaard Bjerke (FRP)
 Pamela Hill Griffiths (PP)

Medlemmer:

Ragna Berget Jørgensen, Nestleder
 (Landslaget for offentlige pensjonister)
 Åse Pettersen
 (fagforbundets pensjonistforening)
 Yngve Johan Arnesen
 (Det Norske Veritas pensjonistforening)
 Brit Moestue

Varamedlemmer:

Einar Kvarving Nistad
 (Rykkinn seniorsenter)
 Dagny Kristine Arnestad (Østerås
 seniorsenter)

(Stabekk og Jar pensjonistforening)
John Kjekshus
(Landslaget for offentlige pensjonister)
Jon Rogstad
(Senior Norge)

Sekretær for rådet har i 2020 vært Sindre Lågøen Hjetland (Politisk sekretariat)

Kommunedirektørens representant har vært Tove Hagen Venås

2. Mandat for Eldrerådets arbeid

Lov om kommunale og fylkeskommunale eldreråd

Kapittel 1. Kommunale eldreråd

§ 3.

«Eldrerådet er eit rådgjevande organ for kommunen. Alle saksdokumenta skal leggjast fram for rådet i god tid før kommunestyret handsamer sakene. Eldrerådet skal ha til handsaming alle saker som gjeld levekåra for eldre. Eldrerådet kan sjølv ta opp saker som vedkjem dei eldre i kommunen. Protokollen frå rådsmøtet skal fylgje saksdokumenta til dei kommunale organ som tek endelig avgjerd i saka».

3. Reglement for Bærum eldreråd

Vedtatt av Bærum kommunestyre 07.12.2016 – sist endret 07.12.2016.

Ikrafttredelse 01.01.2017. Enkelte endringer trer først i kraft fra ny kommunestyreperiode høsten 2019.

§ 1 Valg og sammensetning

Eldrerådet er opprettet av kommunestyret i medhold av kommuneloven § 5-12 som rådgivende organ for kommunen i saker som gjelder eldre og velges for fire år.

Rådet består av 10 medlemmer med varamedlemmer som oppnevnes av kommunestyret for valgperioden. Flertallet av medlemmene i eldrerådet skal på valgtidspunktet ha fylt 60 år. Seks av rådets medlemmer med varamedlemmer skal velges etter forslag fra organisasjoner og interessegrupperinger som representerer de eldre. Rådets politiske representanter fra foregående periode utgjør valgkomité og fremmer innstilling til kommunestyret.

§ 2 Myndighet og ansvarsområde

Eldrerådet skal ha til behandling alle saker som gjelder Eldres levekår.

Rådet skal uttale seg i saker som blir forelagt til uttalelse av kommunale organer og den kommunale organisasjon, og ellers i de saker som følger av lov. Rådet kan også ta opp etter eget initiativ saker innen sitt virkeområde. Rådets funksjon er å gi råd innad i kommunen.

Saker som gjelder Eldres levekår skal fremlegges for rådet i god tid før besluttende myndighet behandler saken. Det vil i tillegg være hensiktsmessig at kommunedirektøren orienterer rådet om større, viktige og/eller prinsipielle saker som er under arbeid.

Protokollen fra rådsmøtet skal følge saksdokumentene til de kommunale organ som tar endelig avgjørelse i saken.

For saksbehandlingen i eldrerådet gjelder bestemmelsene i kapittel 11 i kommuneloven. Dette reglementets del 1 (Felles saksbehandlingsregler for folkevalgte organer) gjelder for rådets virksomhet så langt det passer. Eldrerådet kan ikke pålegge kommunedirektøren særskilte utredningsoppdrag.

§ 3 Sekretariat og årsmelding

Rådet har rett til å uttale seg før kommunestyret oppretter sekretariat, vedtar budsjett og gir utfyllende regler for saksbehandlingen i rådet.

Rådet skal utarbeide årsmelding vedrørende sin virksomhet som fremlegges for kommunestyret.

4. Eldrerådets møter 2020

Møter:

Rådet avholdt 9 møter i 2020

Møtedatoer: 14. januar, 04. februar, 10. mars, 26. mai, 11. august, 01. september, 22. september, 03. november, 01. desember

Møterom:

Eldrerådets møter i perioden 2021 ble i første halvdel gjennomført i ordførersalen på rådhuset i Sandvika og siste halvdel via Microsoft Teams

Antall saker behandlet i 2010:

Totalt 46 saker ble behandlet i Eldrerådet i 2020.

5. Orienteringer i møtet - Dialogmøter

26.05.2020

- I begynnelsen av møtet holdt seksjonsleder Tove Hagen Venås en kort orientering om situasjonen på Vallerhjemmet.

01.09.2020

- Det ble gjennomført dialog med Ordfører og leder av BIOM i forkant av møtet. Hovedtemaene som ble diskutert var seniorsentrene, bemanning på sykehjem og digitalisering.

22.09.2020

- Fremlegging av HP v. administrasjonen
- Orientering om "Det gode naboskap" v. Liv Birgit Hansteen

03.11.2020

- Orientering v. Borghild Ree Strand tiltak 23 i rusmiddelpolitisk handlingsplan "Eldre og rus"
- Orientering om kommunens samfunnsdel v. Ingrid Elfstedt Glendrange fra Strategi- og utviklingsenheten

01.12.2020

- Orientering v. Anne Marie Flovik om kommunehelsesamarbeidet
- Orientering om kommunens samfunnsdel v. Ingrid Elfstedt Glendrange fra Strategi- og utviklingsenheten

6. Kommunedirektørens forslag til handlingsplan 2021 - 2024

Rådet hadde et arbeidsseminar med en arbeidsgruppe fra rådet i forkant av budsjettbehandling 03.11.2020. Arbeidet resulterte i et fellesforslag fra rådet som ble vedtatt og oversendt BIOM, formannskapet og kommunestyret som rådets offisielle anbefaling til kommunedirektørens forslag til handlingsprogram 2021 – 2024.

Eldrerådet hadde følgende uttalelse til kommunedirektørens forslag til handlingsplan 2021 – 2024:

Innledende kommentarer

Kommunedirektørens forslag til handlingsprogram for perioden 2021 – 2024 peker på at endrede rammevilkår krever betydelige økonomiske innstramminger og effektiviseringer i de kommende år. Kommunen rammes bl.a. av trangere offentlig økonomi, klimautfordringer, befolkningsvekst og endret demografi. Fremtidsbildet blir ytterligere uforutsigbart på grunn av koronapandemien, som man ikke kjenner varigheten av og som har ført til lavere inntekter og økte kostnader for kommunen.

Dette skal møtes med endring- og omstillingstiltak.

Det vil kunne få negative konsekvenser for mange eldre, særlig for dem som er pleie- og omsorgstrengende. Vi er bekymret når kommunedirektøren hevder at en videreføring av eksisterende dekningsgrad og tildeling av tjenester ikke er bærekraftig ut fra den forventede demografiske og økonomiske utvikling.

Når betingelsene for å motta tjenester blir strengere blir prioriteringen viktigere, men også vanskeligere. Eldrerådet mener at mottiltakene må være tilstrekkelige til at kvaliteten på tjenestene kan opprettholdes. Eldrerådet er selvfølgelig enig i å prioritere helsetjenestene til dem som trenger det mest.

- Eldrerådet ber om at prioriteringskriteriene er tydelige, med vekt på objektive forhold og at disse kommuniseres klart og tydelig til brukerne. Det må gis opplysning om ankeadgang

Pleie- og omsorgstrengende – flere hjemmeboende, færre på sykehjem

Terskelen for å få plass på sykehjem heves, begrunnet i forventet kostnadsbesparelse. Pleie- og omsorgs plasser planlegges redusert med ca. 10 %, samtidig som antall brukere over 80 år øker med 10 %. Dette innebærer at mange flere vil motta tjenesten i eget hjem. Eldrerådet forventer en garanti for at en dreining fra bruk av sykehjems plasser til hjemmebaserte tjenester kan skje uten reduksjon av kvalitet og kvantitet på tjenestene. Avslag på sykehjems plass vil kunne oppleves som en krise for brukeren og familien. Disse må møtes med en åpen dialog og

informasjon om hvilken alternativ hjelp brukeren vil kunne få. Eldrerådet mener at ved behov for langtidsopphold må det gis garanti om sykehjems plass innen 3 måneder.

- Eldrerådet mener endringen for omsorgstjenesten krever at hjemmetjenesten bør styrkes med flere ansatte og økt kompetanse fordi man får flere krevende pasienter.
- Eldrerådet ønsker å bli informert om både de økonomiske og de brukerrelaterte konsekvensene av denne omleggingen.

Andre effektiviserings- og sparetiltak som vil påvirke de eldre

Handlingsprogrammet inneholder også andre forslag til tiltak innenfor sektoren Bistand og Omsorg som vil berøre de eldre, hvor følgende nevnes spesielt:

- Eldrerådet foreslår at det på sikt kan bli nødvendig å avvikle rehabiliteringsplassene ved CAN på grunn av økonomisk hensyn, men ber om at alternative målgrupper kan vurderes
- Eldrerådet ber også om at effektiviteten (svingdørspasienter) og sikkerheten (kompetanse) ved kommunale akuttmedisinske døgnplasser (KAD) blir vurdert.
- Eldrerådet ber om at minstepensjonistene skjermes for den foreslåtte økningen i brukerbetalingen av trygghetspakken
- Eldrerådet ønsker å bli informert om hvordan de konkrete effektivitetstiltak vil slå ut for brukerne.
- Eldrerådet foreslår at det fortas en vurdering av hvordan effektiviseringstiltakene vil påvirke samhandlingen og utgiftsfordelingen mellom allmennhelse- og spesialisthelsetjenesten.
- Dersom innstrammingene fører til økt behov for KAD plasser og til flere hasteinnleggelses på sykehuset ber Eldrerådet om bli orientert.

Eldrevennlig kommune

Eldrerådet er fornøyd med kommunens innsats for å skape trivsel og aktiviteter i nærmiljøet. Tilrettelegging for gående og syklende i adskilte baner bør fortsette. Men man må også ta hensyn til at det er eldre som bruker bil. Sparkesykler, som er en nykommer i trafikkbildet, har skapt problemer for de eldre

- Eldrerådet foreslår at det utarbeides retningslinjer som styrker rettigheten for gående generelt og som særlig tar hensyn til eldre trafikanter.
- Eldrerådet etterlyser et kontinuerlig arbeid for de «tørre og sikre fortau i områder med stor gangtrafikk

For mange eldre er den digitale hverdagen en utfordring som både medfører praktiske problemer og avhengighet til andre.

- Eldrerådet ber om at kommunen inntar en aktiv rolle for å hjelpe eldre – enten med gode alternativ til digitale løsninger eller tilby tilstrekkelig opplæring, i samarbeid med f.eks. Seniornett, slik at eldre mestrer de mest vanlige digitale oppgaver i hverdagen.

Seniorsentrene - møteplasser som fremmer sosial kontakt

Antall ensomme øker og ensomhet oppleves av noen som et problem. Bærum kommune tar ensomhet alvorlig og bør ha økt oppmerksomhet på forebyggende tiltak. Det er viktig å kunne unngå å sykeliggjøre ensomhet. For eldre er seniorsentrene spesielt viktige fordi de har et bredt tilbud til eldre og hvor eldre kan møtes til sosial kontakt i sitt nærmiljø.

- Eldrerådet ønsker å få seg forelagt resultatet av arbeidet med utredningen av morgendagens seniorsentre så snart denne foreligger.
- De fleste Seniorsentrene har et stort antall frivillig hjelpere med en unik kompetanse. Denne kompetanse bør komme til nytte i utredningen av framtidens seniorsentre

Styringssystemer – Digitale løsninger

Kommunedirektøren uttaler at det viktigste i 2021 er å innføre et nytt helhetlig kvalitets- og styringssystem. Eldrerådet støtter tiltak som vil bidra til bedre samhandling, effektivisering av driften og styrke kvaliteten i tjenesteproduksjonen – særlig innenfor Bistand og Omsorg.

- Kommunen har valgt å inngå en intensjonsavtale om å delta i utviklingen av AKSON. Det har vært mange kritiske røster til dette svært kostbare prosjektet. Eldrerådet forstår ønsket om «en pasient – en journal», men erfaringene med slike store utviklingsprosjekter er ikke udelt gode. Journalløsninger som skal tilfredsstillende alle brukerne blir ofte ikke brukbare for den enkelte bruker. Det er også grunn til å minne om at det bare er kommunehelsetjenesten som vil få sin journal og at det ikke vil bli noen felles journal for de tre forvaltningsnivåene i helsetjenesten i første omgang. Er det tatt høyde for at man får en ny utgifts belastning i neste omgang når kravet til én felles journal kommer? Mye ville ha vært oppnådd og feil unngått om man som første steg blir enige om én felles oppdatert medikamentliste.
- Eldrerådet etterlyser hvilke krav kommunen har til «felles» pasient journal for kommune- og spesialisthelsetjenesten? Eldrerådet ser liten gevinst med en «felles» journal dersom den ikke er felles med spesialisthelsetjenesten.
- • Tatt i betraktning den store utgift som kommunen forplikter seg til og den usikkerhet som har fremkommet i dagspressen til AKSON, forutsetter Eldrerådet at kommunen foretar en ny grundig vurdering av om AKSON er det beste alternativ for å dekke behovet for e-helsetjeneste før man inngår en forpliktende avtale.
- • Dersom Kommunen fortar en ny vurdering om å delta i utviklingen av AKSON ber Eldrerådet om få seg forelagt denne vurdering før den vedtas.

Investeringer – ny legevakt

Kommunedirektøren lister opp en rekke investeringer som planlegges igangsatt i perioden. Eldrerådet merker seg at ny legevakt ikke inngår i planene.

- Eldrerådet ber seg forlagt saken om ny legevakt så snart den fremmes på nytt for BIOM

- Dagens legevakt leier i Bærum sykehus. Dette er ikke tilfredsstillende hverken for legevakten eller for sykehuset.
- Eldrerådet foreslår at en plan for etablering av ny legevakt kan samarbeide med kommunale institusjoner (eks. KAD og hjelpemiddelsentral), som lokaliseres utenfor sykehuset, men likevel så nær at man kan opprettholde samarbeidet med spesialisthelsetjenesten.
- Eldrerådet har også merket seg at det er framkommet kritikk i media på forhold knyttet til parkering og telefontilgjengelighet.
- Eldrerådet ber kommunen følge opp tilgjengeligheten på legevakten ved å øke parkeringsplassene (det er i gang satt)

Samhandling og samarbeid

Eldrerådet etterlyser en omtale i Handlingsplanen av Samarbeidsutvalget mellom Bærum/ Asker og Vestre Viken og nytteverdien av å drive frem gode samlende helsetjenester og best mulig utnyttelse av ressursene.

- Eldrerådet tar opp sitt forslag fra i fjor om at kommunen revurdere bruken av allmennlegenes tidsbruk.
- De må i større grad være tilgjengelige og drive pasientrettet arbeid. Kommunen bør vurdere å ansette faste leger på legevakten for å skape bedre faglig miljø og kvalitet på legevakten, samtidig som man kan bedre tilgjengeligheten til allmennlegene i deres praksis
- Eldrerådet peker på at det er mangel på sykepleiere, spesielt med spesialkompetanse. Kommunen bør intensivere arbeidet med å få en utdanning av sykepleiere i kommunen i samarbeid med Bærum sykehus.

Avsluttende kommentar

- Handlingsprogrammet gir klart uttrykk for at kommunen står ovenfor store utfordringer i perioden 2021 – 2024. Mange faktorer er kjente og kan tallfestes, men koronapandemien skaper ekstra stor usikkerhet.
- Eldrerådet ber seg forlagt saker som angår utfordringer og de negative konsekvenser koronapandemien kan gi.

Eldrerådet er fornøyd med at kommunedirektøren vil møte de store utfordringer som kommune står overfor 2021-2024 med å iverksette omstilling og effektivisering.

- Men det vil kreve omfattende endringsprosesser hvor de riktige tiltak og valg er avgjørende for måloppnåelse.
- Eldrerådet er opptatt av at opplevd kvalitet hos dem som mottar kommunens tjenester ikke blir redusert og at opplevd kvalitet blir det viktigste målekriteriet - særlig ovenfor de eldre, hvor svikt i tjenestene kan få fatale følger.

7. Andre viktige saker som er behandlet

- AKSON – En innbygger en journal – Bærum kommunes deltakelse
- AKSON – kommunal samhandling og journal – intensjonserklæring
- Langsiktig driftsanalyse og investeringsplan 2021 – 2040
- Kommunedirektørens forslag til handlingsprogram 2021 – 2024
- Frihets- og velferdsteknologi – status 2020

8. Befaringer

Grunnet Covid-19 og smittesituasjon ble det i 2020 ikke gjennomført befaringer

9. FNs internasjonale eldredag 2020

Grunnet Covid-19 og smittesituasjon ble det i 2020 ikke gjennomført markering av FNs internasjonale eldredag. Dagen var planlagt helt frem til avsatt dato, men det ble besluttet å avlyse på bakgrunn av gjeldende smittevernregler på institusjoner i Bærum kommune.

Følgende tema var planlagt:

«Også eldre mennesker har rett på god helse og livskvalitet. FNs internasjonale dag for eldre er et av tiltakene for å sette søkelys på disse rettighetene.»

10. Regnskap 2020

Medlemmene i eldrerådet får møte- og reisegodtgjørelse på linje med andre politikere. Godtgjøringene dekkes over budsjettet til politiske utvalg. Kostnader ved deltagelse på eldrerådsrelevante kurs/seminarer blir også dekket over budsjett for politiske utvalg. Lønnsutgifter til sekretariatet belastes politisk sekretariat.